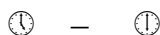

Spolek pěstitelů kaktusů a sukulentů v Praze – zal. 1922

Věstník

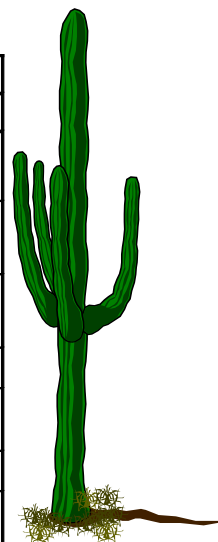
č. 212

15. 11. 2013

1. Přednášky:

Konají se ve Velké geologické posluchárně UK, Albertov 6, Praha 2
ve čtvrtek, začátek v 18.00 hod., sál otevřen od 17.30 hod.

Termínový kalendář na rok 2014					
	výbor	knihovna		přednáška	téma – autor
Prosinec 2013	3. 12.	5. 12.	19. 12.	19. 12.	tradiční vánoční setkání
Leden	7. 1.	9. 1.	23. 1.	16. 1.	Dagmar Petříková: Sukulenty na zahradě
Únor	4. 2.	6. 2.	20. 2.	20. 2.	Oldřich Fencel: Poušť Chihuahua (film)
Březen	4. 3.	6. 3.	20. 3.	20. 3.	Karel Pavlíček: Nefalšované Mexiko
Březen	29. 3. 2014 symposium J. Vích: Rod Wigginsia, Fröhningovi: Kaktusy 3D, Rod litopsy a další				
Duben	1. 4.	3. 4.	17. 4.	17. 4.	Jiří Kolařík: Argentina
Květen	6. 5.	15. 5.	29. 5.	15. 5.	Otakar Melichar: Africké sukulentní pel-mel
Květen	8. 5. 2014 zájezd				vých. Čechy, okolí Ústí n. Orlicí
Červen		5. 6.	16. 6.	–	
Červen	31. 5.– 15. 6. 2014 výstava				
Srpen	26. 8.	–	–	–	
Září	2. 9.	4. 9.	18. 9.	18. 9.	
Září	4. 9 – 14. 9. 2014 výstava				
Říjen	7. 10.	2. 10.	16. 10.	16. 10.	
Listopad	4. 11.	6. 11.	20. 11.	20. 11.	
Prosinec	2. 12.	4. 12.	18. 12.	18. 12.	tradiční vánoční setkání

2. Knihovna**Knihovna SPKS stále v provozu!!!**

Rád bych členům Spolku zdůraznil, všem je k dispozici spolková knihovna. Věnujeme část spolkového rozpočtu na neustálé doplňování knihovny.

Těšíme se na shledání s Vámi v pravidelných dnech – čtvrtek dle rozpisu, od 16.30 do 17.30 hod.

Knihy půjčujeme i korespondenčně, DVD Vám okopírujeme a po zaplacení poplatku je Vaše na věky.

L. Berka

3. CO BYLO3.1 Podzimní výstava 5.–15. 9. 2013

Letošní podzimní výstava se opět konala v horním skleníku BZ Na Slupi. Výstavní část zajistil př. Běřák pokračováním úspěšné expozice z jarní výstavy 75 minerálů a 75 mořských mušlí jiných (i menších) než na jaře a př. Pavelka a Heřtus 20 velkými rostlinami kaktusů a sukulentů. Vstupní stůl dále doplňovalo asi 20 rostlin od různých vystavovatelů, kterých letos bylo 15.

V malém prodeji byly k dispozici jak různé pomůcky, květináky, časopisy a odborné knihy, tak i tilandsie. Nabídka rostlin byla rozmanitá a cenově dostupná pro většinu návštěvníků, kterých letos bylo necelých 1000. Postranní stěny zaujímaly velkoformátové fotografie fotografa Pavla Stichy, žijícího trvale v Německu a fotografujícího také rostliny. V tomto seriálu se představovaly mexicko-americké Carnegie giganty a jejich zvláštní tvary. Soubor těchto 15 foto nám zapůjčila BZ v Troji.

Podle odezvy většiny návštěvníků se výstava velmi líbila.

= IB =

3.2 Přednáška 19. 9. 2013 – Pavel Heřtus: Vánoce v Mexiku

Přednášku zahájil předseda př. Běťák a poděkoval všem, kdo pomohli při podzimní úspěšné výstavě. Vzpomněl na př. Ullmanna, který nás opustil ve věku 62 let a byl také posledním přednášejícím, když zaskakoval za př. Heřtuse, který se nevrátil včas z ciziny a i tentokrát přijel s 15minutovým zpožděním. Ve své přednášce nás př. Heřtus provedl Mexikem v období vánočních a novoročních svátků. Předvedl nám vyzdobená města, ulice a kostely i místní vesměs katolickou populaci. Tato vánoční expedice byla rodinná, takže jsme měli příležitost ocenit i řadu převleků členek expedice, nahlédli jsme do ubytovacích místností i restaurací a obchodů. Odskočili jsme si i na velké pyramidy nebo do říčních teplých lázní či k moři. Kromě toho jsme viděli asi 20 kaktusů a několik tilandsií.

Mexiko př. Heřtuse tak uchvátilo, že v průběhu přednášky neustále vychvaloval a chválil vše, co za to aspoň maličko stálo. Jelikož velká část posluchačů, kterých bylo přítomno přes 80, v Mexiku také byla, byla přednáška přijata velmi dobře. Aktivní nepřetržitý příliv informací dokládá, jak přednášejícího tato expedice nadchla. Velmi příjemný večer.

= IB =

3.3 Přednáška 17. 10. 2013 – Ladislav Fischer: Bolívie

Na říjnové schůzi nás př. Ladislav Fischer z Hořic zavedl do Bolívie. Ukázal nám nejen rostliny z okolí Lago Titicaca a Lago Uyuni, ale i další přírodní zajímavosti, místní lidi a jejich život.

Mimo jiné jsme virtuálně navštívili kaktusové lokality v okolí Caxata, Pazna, Escoma, největší solnou pláň i hlavní město La Paz.

Ladislav Fischer je zkušený pěstitel a cestovatel, jeho komentář je poutavý a fotografie kvalitní. Ohlasy po schůzi byly velmi pozitivní. Přednáška byla velmi pěkná a vyvážená.

= TK =

3.4 Narozeniny v poslední době

V posledních několika měsících oslavili kulaté narozeniny někteří členové výboru našeho klubu.

P. Heřtus 55, V. Chadraba 65, J. Potměšil 70, I. Běťák 75.

Všem blahopřejeme.

ved. klubu

4. CO BUDE

4.1 Členské příspěvky – časopis Kaktusy 2013

VELMI PROSÍM O DODRŽENÍ TERMÍNU A TĚM, KDO I LETOS POŠLOU NĚCO NAVÍC, PŘEDEM DĚKUJI.

Přílohou tohoto čísla Věstníku, letos posledního, je složenká A-V s vaším evidenčním číslem (var. symbol) pro zaplacení příspěvku na rok 2014.

Členové nad 70 let 270,- Kč

Ostatní členové minimálně 340,- Kč

Jen Věstník 70,- Kč

Tak jako v minulých letech necháváme na Vás, jakou výši členského příspěvku nám pošlete. Máme radost z toho, že je členská základna našeho klubu trvale vysoká a činí více než 550 platících členů a z toho již více než 60 % platí více než minimální částku. Výbor je Vám všem, komu to situace umožňuje, vděčen. Nám všem to pomáhá udržovat činnost klubu na vysoké úrovni – zahraniční hosté na sympoziu, doplňování knihovny o většinu odborných novinek z celého světa (stav knihovny je více než 2250 knih), zajištění záznamu většiny přednášek na video, pořádání a dotování zájezdů apod.

Příspěvky je možné platit na přednáškách nebo pomocí poukázek či bankovním převodem. Je vhodné platit obratem, nutné je dodržet **termín 15. 1. 2014** (termín klubové objednávky u dodavatele).

Útržky složenký (i případný bankovní výpis) slouží jako legitimace.

Vy, kteří platíte bankovním převodem, nezapomeňte **uvést své evidenční číslo jako variabilní symbol** a zaplatte **do 15. 1. 2014**.

Ivan Běťák, předseda

4.2 Zájezd 8.5. 2014

Termín je jistý, cíl je zatím v jednaní. Podrobnosti zveřejním na Vánočním setkání, webu a Facebooku. Odjezd bude opět od Ženských domovů. Předem děkuji za pochopení.

J. Vafečka

4.3 Sympozium Praha 2014 – 29. 3. 2014

V pořadí již 28. tradiční symposium „Kaktusy a sukulenty v Praze“ se bude konat poslední sobotu v březnu, tedy 29. 3. 2013, na stejném místě v Libni jako letos, tj. v Praze 8-Libni, Zenklova ulice.

Účast přislíbili:

Jaroslav Vích Rod Wigginsia

přednášející z Hamburku (SRN) Litopsy

Ute a Hans Fröhningovi (SRN) Kaktusy 3D

Další přednášející jsou v jednání.

5. Z HISTORIE SPOLKU XXVIII. – Osobnosti

Karel Klusáček (20. 2. 1892 – květen 1960)

Jeden z prvních opravdových pěstitelů se ke kaktusům a sukulentům dostal poté, co se vrátil z italské fronty 1. světové války, před kterou studoval na Českém vysokém učení technickém. Po válce se jeho zájem soustředil na čas na hudbu – studoval dokonce kompozici na Akademii muzických umění – aby po několika letech zakotvil definitivně v Kounicích u Českého Brodu, kde společně se svým otcem a později sám řídil rodinný podnik – sladovnu. Kdy mu kaktusy učarovaly, přesně nevíme, impulzem mohlo být setkání s A. V. Fričem, se kterým jej pak poutalo dlouholeté přátelství a partnerství. Faktem je, že jako zakládající člen Spolku a jeho prvního výboru byl již velmi zkušeným kaktusářem. Už od prvních schůzí se výrazně projevoval svou velkorysostí (na první valnou hromadu Spolku přinesl rostliny, které pak rozdál mezi členy) i odbornými znalostmi – v letech 1923 a 1924 uspořádal na členských schůzích několik přednášek s pěstitelskou tematikou, přičemž například o roubování nejen mluvil, ale prakticky je i demonstroval. Z jeho popudu byla také v září 1923 uspořádána první spolková výstava kaktusů. Zde je referát o jeho expozici: „... mezi vzornými pěstiteli nelze pomlčeti o panu Klusáčkovi z Kounic (mimo soutěž), který o své rostliny velice pečuje, správně je pěstí a obětavě přivezl vše, co mohl, od misek s jednoletými semenáči až po překrásné a mohutné importy“.

Když koncem roku 1924 došlo k rozporům ve výboru, byl K. Klusáček zřejmě jedním ze skupiny těch, kteří Spolek opustili, aby se angažovali v nově vzniklém Seidlově Volném sdružení kaktusářů a Fričově Sdružení na podporu studia kaktusů („Sdružení na podporu studia kaktusů je nezávislé. Doposud jeho centrem je Praha. Sestává z několika jednotlivců, a jeho cílem je z výtěžku prodeje rostlin a semen pracovat a posílat vlastní sběratele a uveřejňovat výsledky jich bádání... Členství... má smyslu... pro obchodníky botanické zahrady nebo zámožné jednotlivce, kteří chtějí založit velké sbírky...“), které bylo společenstvím několika majetných přátel - kaktusářů, kteří podle svých možností podporovali Fričovy výpravy za kaktusy. V každém případě mezi ně můžeme kromě K. Klusáčka počítat i J. Graulichu nebo K. Staffena. Vyplývá to z dobových dokumentů, zejména z Kaktusové přílohy časopisu Život v přírodě, redigované v letech 1925–26 nejprve J. Seidlem, později pak A. V. Fričem.

A. V. Frič si K. Klusáčka velice cenil jako pěstitele. V jednom ze svých příspěvků do Kaktusové přílohy píše: „...musím už jednou pustit ke slovu také naše nejlepší dva pěstitele: Seidla a Klusáčka, aby si je (řeč je o Fričově seriálu o ariokarpusech) dovedli také vypěstovat ze semene ti, jež mají méně prostředků, ale zato více trpělivosti.“ Seidl popsal své zkušenosti s pěstováním importů a Klusáček poté ve stati „O výsevu Ariocarpů“ popsal obšírně metodu výsevu a roubování semenáčků, kterou po něm aplikovaly všechny další generace kaktusářů. Na závěr napsal: „Přeji milým čtenářům aby v případě, že získají semena Ariocarpů, se též o výsev pokusili. Budou-li dbáti těchto několika rad, které rád na základě skutečné praxe zde dávám, pak jistě se dočkají pěkných rostlinek daleko dříve než doposud „stará škola“ kaktusářství se domnívala.“

A ještě jedna ukázka z Klusáčkova fejetonu o výsevech, otištěného v brněnském Kaktusáři o pět let později: „...důvěřujte svému citu, který vám neklamně ukáže... Buďte i v kaktusáření Tolstojovci – nebraňte zlu – každý neúspěch jest cennou zkušeností. Vlastní zkušenost jest nejkryselejším jablkem, do kterého jest nutno kousnout. Již dávno se mezi poctivými kaktusáři říkalo: Kdo nezabije tisíc kaktusů, nestane se skutečným kaktusářem.“

Do skleníků a pařeníšť K. Klusáčka umístil Frič po své mexické cestě spoustu dovezených importů včetně tehdy znovunalezeného *Astrophytum asterias*. A následovaly další jihoamerické cesty a zásilky rostlin i semen... Výsledkem byla velká a velmi cenná sbírka, jejíž pýchou byly jak mexické, tak

i jihoamerické Fričem importované druhy. Ze sukulentních rostlin se K. Klusáček zajímal intenzivně o euforbie a zabýval se spolu s Fričem úspěšně jejich křížením („*když mé skleníky nestačily, musel přítel Klusáček postavit dva třicetimetřové skleníky...a dotáhli jsme to do 4. – 5. generace, aniž bychom zajistili štěpení...“*).

Úctu a přátelství, které ke Klusáčkovi choval, vyjádřil Frič také navenek popisem jím nalezeného druhu *Lobivia klusacekii* Frič (1931).

Sdružení na podporu studia kaktusů, přejmenované Fričem někdy okolo roku 1930 na Mezinárodní sdružení pro studium kaktusů, uspořádalo v roce 1933 v univerzitní botanické zahradě také výstavu, kterou za přispění inspektora zahrady Hedrycha obsadili Frič a Klusáček. Vystavovány byly především výsledky hybridizace kaktusů (Frič), a sukulentů (Klusáček).

Podle upoutávky v brněnském Kaktusáři (autorem byl Frič) šlo o „*výsledek pětileté práce členů Mezinárodního sdružení pro studium kaktusů. Frič a Klusáček se věnovali posledních pět let podrobným pokusům hybridizačním, které otřesou důkladně dogma mendelismu“*.

V podrobném referátu v témže časopise pak shrnuje B. Jajó výsledky Klusáčkových pokusů s hybridizací euforbií: „*výsledky předvedeny na výstavě asi v 1000 exemplářů a vystavené rostliny mateční i psané vysvětlivky návštěvníka přesvědčí o vykonané práci. Oceněno ze stanoviska pěstitelů – milovníků rozmnožují naše euphorbiové hybridy sortiment prýšců o nové tvary, vyznačující se formou a velikostí, která malému pěstiteli vyhovuje“*.

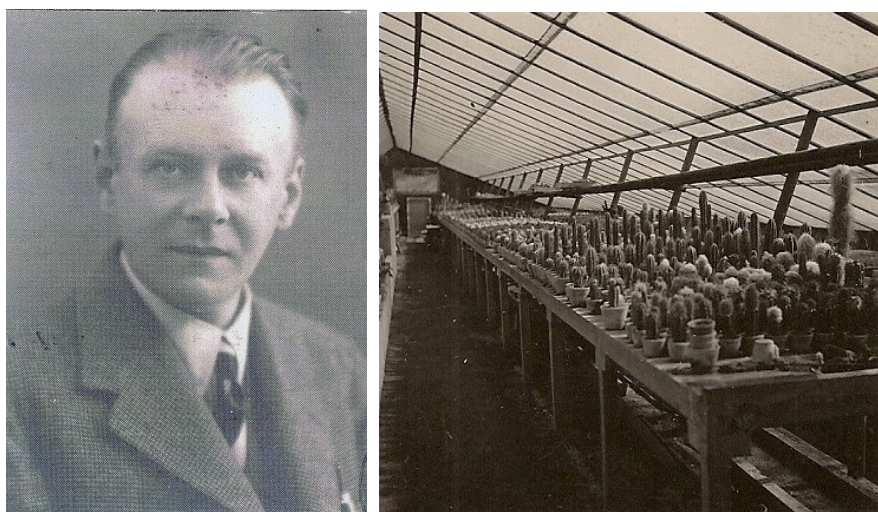
Klusáčkův zájem o kaktusy a sukulenty neochabl ani v období 2. světové války, spíše naopak, protože provoz sladovny byl v té době zastaven a on se mohl svému koníčku naplno věnovat.

Po válce roku 1945 byl provoz opět obnoven, aby byl po roce 1948 znárodněn. Ing. K. Klusáček zde pracoval až do roku 1952, kdy odešel po ataku mozkové mrtvice do důchodu. V té době už neměl fyzické, technické ani finanční možnosti dál svou sbírku provozovat a udržet. Věren své celoživotní velkorysosti ji proto věnoval univerzitní botanické zahradě.

Kaktusářské Listy o tomto počínu referovaly takto: „*Botanická zahrada byla obohacena o množství vzácných exemplářů, neboť získala darem celou sbírku známého spolupracovníka A. V. Friče ing. Klusáčka. Většina rostlin byla vypěstována ze semen, jež přivezl ze svých expedic Frič. Jsou to zejména vzrostlé exempláře oreocereusů...vidíme zde též asi 50 kusů Trichocereus pasacana v různých formách. Sbírkou byly obohaceny o cennou sbírku euphorbií, rovněž od ing. Klusáčka“*.

Ing. Karel Klusáček zemřel v roce 1960 po třetím záchvatu mozkové mrtvice.

vš

K. Klusáček a pohled do jeho sbírky – 30. léta 20. století

6. Příspěvky do Věstníku posílejte na adresu:

Jiří Vařečka, Na Šabatce 2045/5, 143 00 Praha 412, e-mail: jiri.varecka@seznam.cz

předseda SPKS : Ing. Ivan Běťák, Pod Lesem 27, 143 00 Praha 412, e-mail: betak@mbox.vol.cz

<http://www.spks.cz/>

<https://www.facebook.com/SPKSPraha>

PF 2014